

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ КОНТРОЛЮ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ШЛЯХОМ ФОРМУВАННЯ МЕРЕЖЕВОГО БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

У статті досліджено інформаційні технології та їх вплив на контроль заробітної плати на основі формування мережевого бухгалтерського обліку.

The article deals with information technologies and their impact on wage control by building a network of accounting.

Ключові слова: заробітна плата, мережевий облік, контроль, інформаційні технології

Постановка проблеми. В умовах економічної кризи, яка призводить до спаду обсягу реалізації на підприємствах роздрібною торгівлі і скорочення чисельності працівників повинні відбуватися значні зміни організації праці та контролі за її оплатою. Достатня забезпеченість підприємств потрібними трудовими ресурсами, їх раціональне використання, високий рівень продуктивності праці, правильна система оплати мають велике значення для збільшення обсягів реалізації шляхом удосконалення технології контролю за рахунком розширення використання електронних інформаційних ресурсів і в майбутньому до формування мережевого бухгалтерського обліку.

Аналіз досліджень і публікацій. Вітчизняні та зарубіжні науковці не залишають дане питання поза увагою у своїх працях, зокрема проф. Бжезін В., Білуха М.Т., Мних Є.В., Пушкар М.С., Бернетайн Л.А., Кастельс М. В., Ситник Р.Ф. Разом з тим, недостатньо дослідженими залишаються проблеми контролю за формуванням та використанням коштів на оплату праці за допомогою інформаційних технологій

Невирішені раніше частини загальної проблеми. Слід відмітити, що відбувається розвиток інформаційних ресурсів, хоча не визначено комплексного підходу щодо використання інформаційних технологій для обліку та контролю заробітної плати на підприємствах роздрібною торгівлі для прийняття рішень стратегічного розвитку.

Мета дослідження. Охарактеризувати процес контролю з метою розробки напрямів управління, що сприятиме формуванню та доцільному використанню коштів для оплати праці та виявлятиме внутрішні проблеми підприємства з метою вжиття заходів з недопущення зростання ризику зриву платежів по зобов'язанням, припиненню будь-яких виплат на основі визначених перспектив мережевого обліку в сучасних умовах.

Основний розділ. Виклад основного матеріалу. За сучасних умов розвитку, бухгалтерський облік – це мова бізнесу, яка відображає економічні показники підприємств. Контроль та аналіз мають велике значення в системі бухгалтерського обліку.

Аналітична функція бухгалтерського обліку полягає в здійсненні контролю на основі первинних та зведених даних наявності, стану і руху ресурсів та результатів діяльності підприємства, тоді як контрольна функція полягає в необхідності здійснення методами бухгалтерського обліку контролю за виконанням планових завдань, дотримання чинного законодавства та умов угод і контрактів, збереження і ефективного використання ресурсів, в тому числі на заробітну плату.

Аналізуючи наукові джерела, можна зробити висновок, що більшість науковців розглядають заробітну плату як винагороду, обчислену в грошовому виразі, що сплачує власник працівникові за відпрацьований час, виконану роботу, згідно з укладеним трудовим договором.

Слід відмітити, що залишається дискусійним питання співвідношення термінів «оплата праці» і «заробітна плата». Одна частина науковців вказує на дію власника, яку він повинен виконати в силу наявності правовідносин, а друга акцентує увагу на об'єкті трудових правовідносин між працівником і власником. Виходячи з того, що з юридичної точки зору основною ознакою оплати праці є нормативна урегульованість, то, на думку правників, потрібно доповнити статтею, яка б розкривала суть зазначеного поняття, що повинно знайти своє відображення у новому трудовому Кодексі.

В умовах розвитку підприємництва заробітна плата працівника вже не визначається розміром гарантованої оплати праці, а все більше залежить від кінцевих результатів діяльності всього підприємства. Потрібно враховувати, що і сам працівник все частіше стає реальним співвласником підприємства, тому винагороджуючи працівника-власника, необхідно нараховувати певний дохід не тільки за працю, але і за вкладений в підприємство капітал.

Враховуючи зміни в природі і механізмі формування заробітку працівника, замість поняття „заробітна плата” доречно використовувати такі терміни, як „винагороду”, „оплата праці”, „заробіток”, „дохід” та „кошти на оплату праці”.

На нашу думку, є необхідним розглядати поняття „заробітної плати” та поняття „кошти на оплати праці”, як єдине ціле, так як розгляд цих категорій відокремлено призводить до „тінізації” заробітної плати

та запропонувати визначення категорії „коштів на оплату праці”.

Кошти на оплату праці – це наявні обігові кошти, сформовані від різних джерел, які будуть використані на покриття витрат, пов'язаних із виплатою офіційної заробітної плати, включаючи податкове навантаження на підприємство у вигляді сплати єдиного соціального внеску та сприятимуть соціальному захисту працівників.

В умовах зростаючого негативного впливу світової кризи та загострення внутрішніх дестабілізуючих факторів фінансове становище багатьох українських підприємств є нестабільним. Так особливої актуальності та важливості набуває проблема аналізу, контролю, планування і прогнозування фінансового стану.

Розробка та прийняття програми антикризового управління сприятиме формуванню та доцільному використанню коштів для оплати праці і дозволить виявити внутрішні проблеми підприємства, вживши заходів з недопущення зростання ризику зриву платежів по зобов'язанням, скорочення робочих місць, що призведе до припинення будь-яких виплат.

Це стає неможливо зробити тільки на підставі певним чином впорядкованої системи інформації, отриманої шляхом інтеграції традиційних методів обліку, аналізу та контролю і польський проф. В. Бжезін пропонує парадигму ретроспективного і перспективного характеру бухгалтерського обліку, яка виходить з того, що ретроспективний облік протягом декількох століть становить парадигму та визнана науковцями даної дисципліни, а перспективний бухгалтерський облік розширює інформацію і спрямовує її на майбутнє. Запропонована парадигма потребує передбачення майбутнього і сприяє появі нових напрямів економічної діяльності, що розглядаються в межах сучасних концепцій управлінського обліку та контролінгу.

Відповідаючи критеріям комплексності та інтегрованості, контролінг забезпечує цілісний погляд на діяльність підприємства в минулому, теперішньому і майбутньому часі, системний підхід до виявлення і вирішення проблем, що встають перед підприємством. Контролінг переводить управління підприємством на якісно новий рівень, інтегруючи, координуючи і спрямовуючи діяльність різних служб і підрозділів підприємства на досягнення оперативних і стратегічних цілей.

Інформаційним забезпеченням досягнення цілей та завдань підприємства і однією із найсучасніших та ефективних систем керування підприємством виступає контролінг, який є відособленою системою, яку можна назвати системою управління, економічна сутність якої полягає в динамічному процесі перетворення та інтеграції існуючих методів обліку, аналізу, планування, контролю і координації в єдину систему отримання, оброблення інформації для прийняття на її основі управлінських рішень, спрямованих на досягнення мети підприємства.

Контролінг можна вважати парадигмою управлінського характеру бухгалтерського обліку, що визначає управлінську роль бухгалтерського обліку та тісний зв'язок з процесом планування, запропоновану проф. В. Бжезіном [1].

Отже, в умовах жорсткої конкуренції та погіршення ринкових умов на бізнесовому полі важливим стає не тільки забезпечення поточної платоспроможності підприємства, але і планування його діяльності в майбутньому.

Інакше кажучи, це ефективне стратегічне та оперативне планування, прогнозування та організаційний контроль, які спрямовані на передбачення майбутнього та вирішення розподілу ресурсів на статті витрат.

При дослідженні контролю заробітної плати слід розглядати формування нової парадигми управління, як системи, яка складає цілісний комплекс взаємопов'язаних елементів, що об'єднані загальною метою. Це сприятиме ефективному формуванню та раціональному використанню коштів на оплату праці.

В перспективі парадигма управлінського характеру дозволить знизити витрати підприємства за рахунок ефективного управління ресурсами, дозволить ставати підприємствам конкурентоздатними на ринку, що сприятиме використанню більше коштів на оплату праці.

У системі контролю вважає проф. Пушкар М.С. обов'язковим елементом є визначення мети підприємства і окремих структурних підрозділів, управління цілями, своєчасне реагування на зміну середовища і відповідно уточнення мети, що дає можливість адаптуватися до змін і забезпечити існування об'єкту [2, с.24].

Виходячи із даної позиції слід зазначити, що підприємство тільки тоді буде виділяти більше коштів на формування та використання на оплату праці, коли це відповідатиме його основній меті, яка адаптуючись до зовнішнього середовища забезпечуватиме існування самого бізнесу та його розвиток.

Така ситуація можлива коли підприємство раціонально буде використовувати ресурси, зокрема за даною статтею витрат, що потребує трансформації обліку в поєднанні з розвитком теорії та практики в галузі комп'ютерного обліку, який перебуває лише на етапі обґрунтування та постановки даної проблеми, яка сприятиме розвитку однієї із парадигм, запропонованих польським проф. В.Бжезіном, а саме мікроекономічного і макроекономічного характеру бухгалтерського обліку.

Практична сторона бухгалтерського обліку переведення в мережевий простір є не розроблена і відстає від розвитку сучасних комп'ютерних технологій. Виходячи із запропонованих парадигм, процес адаптації обліку до сучасних вимог підводить до формування нової мережевої парадигми бухгалтерського

обліку. Даний вид обліку в мережевому просторі призведе до відповідної модифікації фінансового, управлінського і стратегічного бухгалтерського обліку. Це дасть можливість підвищити технічні можливості обліку, якість інформації та швидкість її отримання, що сприятиме трансформації методології обліку, використанню і прогнозуванню, яка відноситься до стратегічного бухгалтерського обліку.

Парадигма управлінського характеру бухгалтерського обліку, що визначає управлінську роль підприємства потребує впровадження нових інформаційних технологій управління, так як ускладнилась система виробництва і збуту в сучасний період. Така система пов'язана із збільшенням комерційних зв'язків та кількістю інформації, яка подвоюється кожні 5 років і є необхідною для вирішення завдань, що виникають у процесі діяльності.

Л.А. Бернетайн акцентує увагу на тому, що нові галузі, які змінюють практику і майстерність фінансистів приводять в результаті до неминучого відставання теорії бухгалтерського обліку від практики. Таким чином теорія бухгалтерського обліку розвивається, щоб справитися з існуючими проблемами, а не вирішенням та передбаченням нових проблем, які виникатимуть в діяльності мережевих підприємств (обігу електронної документації, складанні похідних балансових звітів різного вигляду) [3, с. 52].

Комп'ютерні технології істотно впливають на ведення обліку, з чим погоджується М.С.Пушкар, відмічаючи: «Як ніколи потрібні зараз теоретико-концептуальні дослідження системи обліку в нових умовах функціонування підприємств. Кібернетика та сучасна комп'ютерна техніка можуть різко змінити парадигму бухгалтерського обліку не стільки в його методологічній базі, яка за п'ять віків розвитку показала свою життєздатність, скільки у теоретико-пізнавальних властивостях» [2].

Включення до системи мережевого обліку і звітності – одна з найбільш ефективних форм автоматизації бухгалтерського обліку на підприємстві, що формує нову парадигму мережевого бухгалтерського обліку. Відповідні інформаційні технології і бази даних дозволяють проектувати мережевий облік, його структуру, систему посадових інструкцій і положень, а також загальні позиції по функціонуванню. В подальшому це дозволить здійснити належну організацію мережевого фінансового обліку, що призведе до необхідності організації обліку часу, що підвищить аналітичність і керованість облікової інформації в мережах та сприятиме ефективному формуванню коштів на оплату праці та їх раціональному використанню.

Для здійснення в майбутньому контролю за формуванням та використанням коштів на оплату праці на підприємствах необхідно використовувати електронні інформаційні ресурси, які складатимуть документовані відомості, що будуть накопичуватись, зберігатись і передаватись за допомогою електронних носіїв для прийняття управлінських рішень та розвитку підприємства. На думку науковця Білухи М.Т., носіями електронних даних є електронні документи [4, с. 14].

Саме електронні документи будуть використані для організації мережевого бухгалтерського обліку на підприємствах роздрібною торгівлі та сприятимуть переведенню менеджменту на креативні інформаційні технології вищого рівня, які охоплюють повний інформаційний цикл – вироблення нових знань та прийняття управлінських рішень.

На сьогодні існують різні інформаційні технології, основні з яких є: АСУ– автоматизовані системи управління; УІС– управлінські інформаційні системи, що призначені для збору та оброблення даних, які потім надаються менеджеру для забезпечення процесу оперативного управління; ЕС– експертні системи, призначення яких замінити експерта в певній галузі; CASE – комп'ютерне проектування інформаційних систем, призначених для розроблення складних, які можуть бути використані для створення мережевого обліку підприємств роздрібною торгівлі [5, с. 14].

В майбутньому перспективними в застосуванні інноваційних інформаційних систем стануть експертні системи. Вони являють собою програмні комплекси, які імітують поведінку експертів у тих чи інших конкретних умовах. Структура експертної системи, як будь-яка інформаційна система складається із бази даних – це факти конкретного підприємства, одержані в результаті висновків, аналізу і контролю, шляхом спостережень та бази знань – правил та зв'язків, які можна використовувати із мережевого обліку. В дану експертну систему вмонтований механізм логічного висновку, який дає можливість переходити від знань до висновків для вирішення конкретних ситуацій.

Актуальними проблемами подальшого розвитку України, які потребують нагального вирішення, є подолання економічної кризи та розбудова економічно суверенної держави. Їх слід вирішувати за допомогою комплексу заходів, адекватних сучасному стану розвитку підприємств роздрібною торгівлі, а також реформування існуючих та конструювання нових соціально-економічних підходів аналізу та контролю щодо механізмів формування та використання коштів на оплату праці, притаманним розвиненим країнам світу, що сприятимуть збільшенню офіційної заробітної плати через раціональне використання обігових коштів на оплату праці.

Провідним заходом слід вважати посилення контрольованості витрат підприємства, які можна досягнути вдосконалюючи методику та організацію контролю коштів на оплату праці. Як показує світовий досвід, регулювання витрат є наслідком ефективно здійснюваного контролю, що досягається завдяки його організації на наукових засадах.

Ці засади можуть бути сформованими виключно завдяки розв'язанню низки питань, окремі з яких в

Україні залишаються не дослідженими та навіть не порушеними як наукові проблеми. В той же час їх вирішення забезпечує отримання наукових результатів теоретичного, організаційного та методологічного характеру, важливих для удосконалення практики контролю заробітної плати в сьогоденних умовах.

Зміна систем контролю у просторі і часі свідчить про необхідність їх постійного трансформування з метою пристосування до умов і вимог економічного середовища, в якому вони перебувають. Потрібна узгодженість трансформування систем контролю з процесами, що відбуваються в оточуючому їх економічному середовищі, та забезпечення неруйнівних перетворень контролюючих систем при переході цього середовища з одного стану в інший. Тому залежно від ступеня оновлення складових контролюючих систем слід вести мову про відповідні різновиди їх трансформування.

Аналіз пов'язаності окремої системи контролю з іншими системами, що знаходяться в оточуючому економічному середовищі, дозволяє формулювати засади конструювання багаторівневих сукупностей цих систем. Це розкриває практичні можливості удосконалення стеження за їх поведінкою та знаходження межі, за якою настає паралелізм чи дублювання контрольних дій, що дозволяє визначати оптимальну сукупність систем контролю, а це можливо лише використовуючи інформацію мережевого обліку.

Професор Шевчук В.О. зазначає, що категорію "ефективність" щодо контролю слід розуміти як ступінь пристосованості контролюючої системи до розв'язання певної проблеми у визначених умовах. Такий підхід дозволяє формулювати поняття потенціалу контролю, а також визначати умови одержання емерджентного ефекту контролю, якими є визначеність контролюючого суб'єкта, адресність контролюваного об'єкта, цільова спрямованість, збалансованість, повнота здійснення і своєчасність контрольних дій та оптимальна пов'язаність системи контролю з оточуючим економічним середовищем [6, с. 334].

Процес здійснення контролю повинен бути організований таким чином, що це означатиме впорядкування взаємозв'язків системи контролю, в рамках якої здійснюються конкретні заходи. Під організацією контролю розуміють певний порядок і прийоми роботи при узгодженні зусиль і способів дій з метою забезпечення максимальної ефективності щодо формування та раціонального використання коштів на оплату праці.

Контроль слід розглядати як один із головних принципів управління, контроль як стадія процесу (циклу) управління і, на кінець, контроль як функція управління. Це пояснюється тим, що кожен торговельний цикл або соціальний процес відрізняється певними характеристиками та вимагає управлінських впливів, що забезпечують досягнення наміченої заздалегідь мети. Для цього менеджмент роздрібного підприємства, що виробляє управлінські впливи, повинен своєчасно знати про їх необхідність та мати деякі конкретні вихідні характеристики, які можуть знадобитися для підготовки впливу.

Всі функції контролю між собою тісно пов'язані і утворюють впорядковану систему управління. Сутність контролю як однієї з функцій управління можна визначити як систему спостереження і перевірки процесу функціонування та фактичного стану об'єкту, яким керують з метою визначення обґрунтованості і ефективності прийнятих управлінських рішень та результатів їх виконання, виявлення відхилень від вимог цих рішень, усунення негативних ситуацій та інформування про це органів управління.

Організація контролю як функція управління заробітною платою на підприємствах роздрібною торгівлі передбачає використання інформації мережевого обліку та тісний взаємозв'язок з іншими його функціями (рис. 1).

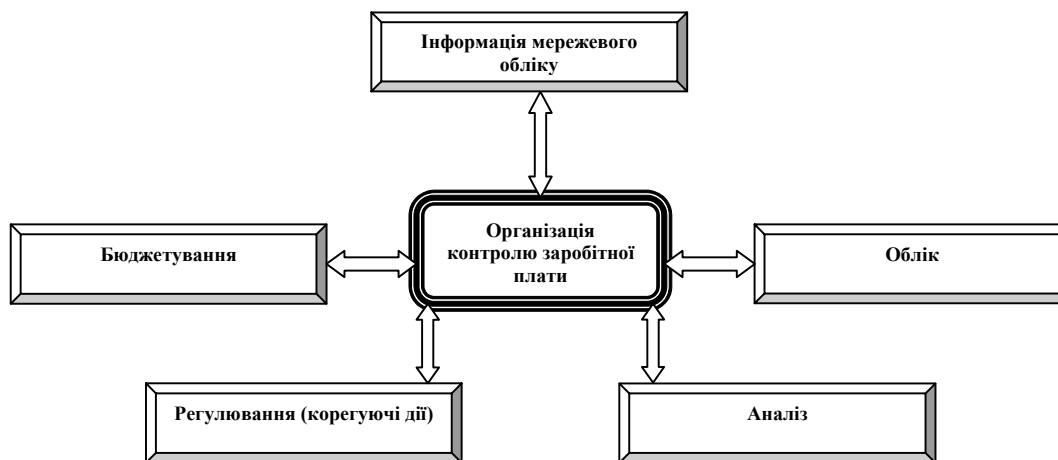

Рис. 1. Взаємозв'язок інформації мережевого обліку щодо організації контролю заробітної плати

У ринковому середовищі контролю підлягає вся діяльність підприємств, що спонукає менеджмент відповідально ставитися до виконання своїх обов'язків, ліквідувати умови, які сприяють неефективному менеджменту.

Інформаційна функція контролю полягає в тому, що одержана під час контролю інформація є підставою для прийняття відповідних рішень і проведення коригуючих дій. У процесі контролю виявляють не тільки недоліки, а й позитивні сторони діяльності, які можуть стати надбанням інших суб'єктів господарювання, завдяки чому реалізується мобілізуюча функція контролю і використання мережевого обліку дозволить зробити це оперативніше та ефективно.

В умовах ринкових відносин підвищується роль і значення контролю, що забезпечить достатній розвиток методів обліку і комплексного системного аналізу за рахунок використання автоматизованої системи обробки інформації, теорії зворотного зв'язку, аналітичних методів прийняття рішень і відповідного рівня підготовки кадрів для управління.

Контроль полягає в усвідомленій і планомірній дії системи, яка впливає на підзвітні і підконтрольні ланки для реалізації основної мети – розвитку бізнесу підприємств роздрібною торгівлі, що сприятиме ефективному формуванню та використанню коштів на оплату праці.

Процес проведення контролю коштів на оплату праці складається з низки послідовних етапів, який має свій зміст, функціональне призначення та відокремлений часом.

На підприємствах роздрібною торгівлі можна виокремити такі етапи контролюючої діяльності за процесом формування та використання коштів на оплату праці: планування контролю; підготовка до контролю; складання програми проведення контролю; організація роботи на місці контролю; документальна й фактична перевірка; систематизація матеріалів контролю і складання акта, висновків і пропозицій, здійснення коригування, яке сприятиме оптимізації податкових платежів, що виступатиме одним із джерел формування та ефективного використання коштів на оплату праці при цьому здійснюючи контроль за виконанням рішень.

Таким чином завдяки впливу на дійсність контроль проявляється в двох основних значеннях - як функція управління і як важливий принцип управління. Управлінський цикл може бути і буває застосований до кожної функції управління, а функції взаємодіють між собою, проникаючи одна в одну. Тому контроль планується і контролюється його організацією, так як це аналітична робота, тобто дії, що використовуються в будь-якій функції: в бюджетуванні і організації, стимулюванні і регулюванні коштів на оплату праці та складовою частиною управлінського циклу, в якому надзвичайно важливою є інформація інформаційних систем.

У взаємозв'язку між обліковою інформацією і менеджментом, роль даних систем надзвичайно важлива, так як удосконалює складний управлінський процес, економить час та зусилля і є незамінною для прогнозування та планування розвитку бізнесу підприємства і регіону в цілому. Інформаційні технології пов'язано із розвитком науково-технічного прогресу та в майбутньому сприятимуть впровадженню мережевого обліку.

Процес ведення бухгалтерського обліку в мережі дасть можливість розділити витрати і ризики, а також оперативніше стежити за інформацією, що постійно оновлюється акцентує Кастельс М. В умовах швидких технологічних змін, саме мережі, а не підприємства стануть реальними виробничими одиницями. Іншими словами, при взаємодії організаційних змін і нових інформаційних технологій виникне нова організаційна форма, як характеристика нової глобальної економіки – мережеві підприємства [7, с. 173].

Напрямом удосконалення технології бухгалтерського обліку є розширення можливостей оперування електронними інформаційними ресурсами, як у послідовному, так і в паралельних напрямках в системі господарського обліку, особливо оперативного та бухгалтерського зазначає професор Мних Є.В. [8, с. 15].

Вирішення проблеми переходу на інноваційні інформаційні технології можливо об'єднанням наукових та інженерних знань для створення продукту, що відповідатиме певним вимогам часу і без яких неможливо забезпечити управління і реалізацію мережевого обліку, що сприятиме контролю за формуванням та використанням коштів на оплату праці.

Висновки. Узагальнюючи вищевикладене, висловимо думку про те, що саме на основі визначених перспектив розвитку мережевого обліку в сучасних умовах здійснюваний контроль сприятиме формуванню та доцільному використанню коштів для оплати праці, що дозволить виявити внутрішні проблеми підприємства і вживати заходів по недопущенню зростання ризику зриву платежів по зобов'язанням та скорочення робочих місць.

Однак концепція розвитку мережевого обліку потребує теоретичної розробки і практичної реалізації, яка стане в майбутньому основою для забезпечення інтересів користувачів різних рівнів оперативною інформацією про фактичний стан господарських процесів, операцій і подій з метою попередження небажаних ситуацій в ході їх здійснення. Крім того, дослідження і розроблення концептуальної основи мережевого обліку як науково-теоретичного підґрунтя реалізації концепції контролю дасть змогу сформувати напрями його практичної реалізації у господарських одиницях-мережевих підприємствах.

Дослідження будуть направлені на організацію мережевого обліку, який поєднає силу людського розуму з можливостями інформаційних технологій. Це дасть розвиток мережевим підприємствам, що сприятиме, використовуючи інформацію із зовнішнього середовища знаходити джерела збільшення коштів на формування та здійснювати контроль за використанням їх на оплату праці. Розвиток мережевого обліку

та створення мережевих підприємств, як виникнення нової організаційної форми, сприятиме отриманню повної інформації відповідно до сучасних вимог.

Таким чином, використовуючи інформаційні технології контролю заробітної плати шляхом формування мережевого бухгалтерського обліку можна буде:

- знайти джерела збільшення коштів на формування та використання коштів на оплату праці на основі інформації мережевого бухгалтерського обліку, яка надходитиме із зовнішнього середовища;
- внести обґрунтування рекомендацій щодо зменшення податкового навантаження на фонд оплати праці, що сприятиме збільшенню офіційної заробітної плати;
- сприяти розвитку мережевих підприємств в конкурентних умовах, що дозволить збільшити обігові кошти на оплату праці, враховуючи при цьому можливі зміни податкового законодавства та спрямовуючи дії контролю від минулого до сучасного в майбутнє.

Перспективи подальшого дослідження слід визначити в напрямку розвитку концепції контролю в сучасних умовах, що забезпечить його здійснення відповідно до поставленої мети. Разом з тим, організація і технологія мережевого обліку та проведення контролю на основі інформації, яка є конфіденційною потребує детальних досліджень, уточнень та формування його методології.

Література

1. Brzezina W. *Paradygmaty współczesnej rachunkowości* // *Zeszyty Teoretyczne Rady naukowej SKwP.* – 1999. – nr 51. – S. 43-61;
2. Пушкар М.С. *Філософія обліку* / М.С. Пушкар. – Тернопіль : Карт-бланш, 2002. – 157 с.
3. Бернетайн Л.А. *Анализ финансовой отчетности: теория, практика и интерпретация* / Л.А. Бернетайн. – М. : Финансы и статистика, 2002. – 624 с.
4. Білуха М.Т. Основні напрямки розвитку обліку та контролю за електронною технологією в 21 столітті / М. Т. Білуха // *Вісн. КНТЕУ.* – 2005. – № 3. – С.13–17.
5. Ситник Р.Ф. *Розвиток та застосування інформаційних систем в бізнесі.* – 2009. – № 19. – С.24.
6. Шевчук В.О. *Контроль господарських систем в суспільстві з перехідною економікою* : [монографія] / В.О Шевчук. – К. : КНТЕУ, 1998. – 371 с.
7. Кастельс М. *Информационная эпоха: экономика, общество и культура* / М Кастельс. – М. : ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.
8. Мних Є.В. *Інноваційні інформаційні технології в інформаційних процедурах обробки даних бухгалтерського обліку* / Мних Є.В. – Полтава : ТОВ «АСМІ», 2010. – С. 13–15.

Надійшла 06.03.2011

УДК 330

І. В. ЛЕВИЦЬКА

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

АМОРТИЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК ПРИСКОРЕННЯ ПРОЦЕСІВ ВІДТВОРЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Розглянуто еволюцію амортизаційної політики держави, вплив амортизації на темпи відтворення та можливості підприємств щодо забезпечення процесів відтворення.

Evolution of an amortization policy of the state, influence of amortization on rates of reproduction and opportunity of the enterprises concerning maintenance of processes of reproduction are considered

Ключові слова: амортизація, норма амортизації, групи основних засобів, методи нарахування амортизації.

Вступ. Забезпечення відтворення виробничого потенціалу підприємства напряму залежить від визначеної державою та підприємством амортизаційної політики. Раціональне використання амортизаційного фонду та управління процесом кругообігу фондів забезпечується побудовою норм амортизації, які мають забезпечувати повне відшкодування інвестованих у основні засоби коштів незалежно від перспективної потреби у оновленні.

Розвиток інноваційних технологій, удосконалення техніки, швидка зміна уподобань споживачів та інші чинники викликають необхідність у зменшенні нормативних термінів експлуатації обладнання. Саме це і буде виступати причиною перегляду нормативних термінів експлуатації основних засобів та встановлення на цій основі економічно доцільних норм амортизації.

Постановка проблеми. Амортизаційні відрахування включаються до складу фінансових витрат і зменшують базу оподаткування прибутку. Питаннями порівняльного аналізу різних методів нарахування амортизації займаються такі науковці як: Андрійчук В.Г., Боткіна О.І., Гайдучкий А.П., Добриніна О.І., Костюченко В.М., Ткаченко Н.М., Хачатурова Т.С., Череп А.В. та інші.

Визначення оптимальної амортизаційної політики дозволить підприємству прискорити процеси